

Waarom Cath Luyten, gastvrouw van 'Vandaag over een jaar', zelf vooral in het nu leeft

“Opbranden op weg naar het ideale leven: lijkt me nogal vermoeiend”

VANDAAG OVER EEN JAAR DO 19/12 | EEN | 20.40U

Een medaille halen op de Olympische Jeugdspelen, leren fietsen, een kind adopteren, doorbreken als zangeres of, zoals afgelopen donderdag, op 103-jarige leeftijd uit een vliegtuig springen: in het tweede seizoen van *Vandaag over een jaar* volgt Cath Luyten (42) opnieuw tientallen Vlammingen die in een jaar tijd iets willen realiseren. Zelf kijkt de presentatrice terug op een “boeiend maar vermoeiend jaar”, waarin ze een punt zette achter haar huwelijk met Frank Raes. “Maar we komen nog goed overeen, en de band met mijn zoon Bill (11) is zelfs intenser geworden.”

Voor de een is een jaar zo voorbij, de ander ziet in die tijd zijn hele leven ondersteeven gehaald. Vraag maar aan de deelnemers van *Vandaag over een jaar*. Of aan Cath Luyten zelf. Op 4 december 2018 raakte bekend dat haar huwelijk met Frank Raes na veertien jaar gestrand was. Ondertussen heeft ze opnieuw de liefde gevonden bij regisseur Eshref Reybrouck. 2019 was een jaar waarin ze veel leerde over liefde en relaties, vertelt de presentatrice. “Ik heb mezelf veel vragen gesteld, waarop niet altijd antwoorden zijn gekomen. Het was een boeiend, maar vermoeiend jaar. Een liefdesbreuk hakte er altijd in, ook al ga je als vrienden uit elkaar.”

In de eerste aflevering van *Vandaag over een jaar* zat iemand die wachtte op een harttransplantatie en een man die van de drank wou aftikken. Zijn de verhalen in dit tweede seizoen zwaarder geworden?

Dat denk ik niet. Over de tien afleveringen heen is er een evenwicht. Maar het is wel zo dat mensen zich dit keer makkelijker kandidaat stelden, omdat ze beter konden inschatten wat er van hen werd verwacht. Zeker op het vlak van medische uitdagingen had onze redactie meer keuze. Voor veel mensen is *Vandaag over een jaar* een extra stimulans om hun doel te bereiken. En dat lukte de meesten ook. Slechts een enkeling haalde zijn doel niet.

Merk je dan enige gêne?

Vooral teleurstelling. Zo hebben we een deelnemer die in de gevangenis verblijft. Hij mocht om evidente redenen niet naar de studio komen. Ik sprak hem in de cel. Hij zit vast voor allerlei kleine vergrijpen waarvoor hij telkens voorwaardelijke straffen kreeg. Maar hij was hardleers: op een dag werden al die straffen omgezet in effectieve celstraffen. Hij mocht nog lang niet vrijkomen, maar wou toch z'n kans wagen op vervroegde vrijlating. Hij moet twintig jaar brommen en heeft er een derde van uitgezeten. Hij wil zo graag de draad van zijn leven weer oppikken, maar daarop zal hij nog even moeten wachten.

Welk verhaal ontroerde je het meest?

Dat van Samiera (20), die heel ongeluk-

kig was omdat ze als meisje is geboren. Ze wou er alles aan doen om een jaar later met een mannelijke naam op haar paspoort naar de studio terug te keren. Net vanwege haar jonge leeftijd vond ik het moedig om dat plan door te zetten. Want een geslachtsoperatie is niet niks. Je kan in je hoofd wel klaar zijn, maar om zo iets effectief te laten uitvoeren... Het is ook niet zo dat je na elke operatie zoveel procent gelukkiger bent. Ik heb na de operatie nog lang met haar gebabbeld, en ik voelde de twijfels. Het was een heel mooi verhaal, en heel pakkend omdat ze zo ongelukkig was.

Samiera kijkt hoopvol naar de toekomst, maar andere deelnemers zijn ongeneeslijk ziek. Dan weet je dat de kans op een goede afloop nihil is.

Ja, en dat is iets dat ik in het eerste seizoen heb moeten leren. Ik nam al die verhalen, soms zaken die veel verdriet veroorzaken, mee naar huis. Ik kon daar lang mee blijven zitten. Dat is het nadeel van veel empathie hebben. Ik heb geprobeerd mezelf deze keer wat meer te beschermen en al die kommer en kwel wat minder naar binnen te trekken. Al vind ik dat bijna onmogelijk. Je onwilkeel heel snel een band met die mensen. Dat soort verhalen sterkt me ook in mijn visie dat ik niks heb om over te zeuren. De tegenslagjes die ik soms meemak verblijken bij de verhalen van onze getuigen.

Ben jij zelf een lange termijn-planner?

Eigenlijk niet. Ik leef vooral in het nu. Mensen moeten wel dromen hebben, maar bij mij zijn die nooit concreter geweest dan enkele maanden door bepaalde landen te reizen. Dromen, ambities en wensen zijn goed. Ze stimuleren mensen om bepaalde doelen na te streven, niet te blijven hangen in een sleur. Maar als je er te veel op focust en het loopt anders – je hebt de dingen nu eenmaal niet altijd in de hand – dan is de teleurstelling veel groter en bestaat de kans dat je ongelukkig wordt. Ik sta voor alles open en omarm de onvermijdelijke imperfecties die op mijn pad komen.

Dus jouw doel is gewoon vrolijk elke dag door het leven te stappen?

Zoiets ja. Da's misschien niet het ant woord waar jij op hoopte (*lacht*). Maar elke dag vrolijk zijn, zelfs dat is voor veel mensen een opgave. Ik lees geregeld artikels over mensen die kampen met een burn-out, die alles perfect willen doen en hun leven zo goed mogelijk plannen. Maar op weg naar dat ideale leven branden ze op. Dat lijkt me nogal vermoeiend.

Twee jaar geleden vertelde je te dromen van een wereldreis met Frank Raes, intussen je ex. Die zal er dus niet meer komen.

Sinds een jaar gaan Frank en ik elk onze eigen weg, maar we komen nog prima overeen. En onze band blijft voor eeuwig behouden, dankzij onze zoon Bill (11). Frank, Bill en ik hebben de afgelopen ja-

“Op het scherm zie je me vaak lachen.

Gewoon omdat mensen er geen boodschap aan hebben dat ik met een zorgelijke kop in de camera kijk. Ik verwerk persoonlijke zaken het liefst in m'n eenfje.”

“Sinds de breuk met Frank is mijn band met Bill intenser geworden. Nu vraag ik hem vaker zijn smartphone weg te leggen en me te helpen in de keuken. Dan staai we samen spaghetti te maken en hebben we uitgebreide gesprekken.”

ren verschillende grote reizen gemaakt. Ik ben heel blij dat we dat gedaan hebben. Ik ben niet gehecht aan materiële rijkdom, maar in mijn hoofd zullen de foto's en souvenirs van die reizen er altijd zijn. Misschien komt die wereldreis er dus ooit toch nog.

Een jaar geleden wilde je meer rust vinden door naar een plek buiten de stad te verhuizen. Is dat al gelukt?

Nee, ik woon nog steeds in Antwerpen. Ik vind het heerlijk om de deur uit te stappen en meteen allerlei tafereelen te zien. Een van de volksfiguren uit de buurt die met een jizerdraad aan de glasbak straat te hengen; daar begin ik meteen allerlei verhalen bij te verzinnen. Ik heb het nodig om een maatschappij te zien die leeft. Ik hou niet van zaken die maar wat voortkabbelen. Het is mooi als je op het groen zit te kijken, maar het is ook maar groen. Er beweegt daar niet zoveel, behalve een roodborstje. Maar na het 27ste roodborstje heb ik het ook wel gezien.

Den buiten is me anders niet onbekend, ik ben er achttien jaar lang opgegroeid. Meer plattelands dan bij m'n ouders in Koewacht kan niet. Indertijd ben ik er gaan lopen omdat het er te stil was. Er gebeurde daar echt niks. Maar nu kan ik de streek meer appreciëren. Zeeuws-Vlaanderen is zo dichtbij, maar heeft toch iets exotisch...

Je zoon groeit op in de stad. Zou hij zo'n verhuus zien zitten?

Onder de nodige voorwaarden (*lacht*).

Hij vroeg me onlangs of hij dan alleen de tram mocht nemen naar z'n vrienden, met wie hij rondhangt op de pleintjes. Ik weet niet in hoeverre ik hem al wil lossa- ten. Ik vind het tof dat hij als elfjarige op eigen benen begint te staan, maar hij is nog jong. Hij voelt zich soms al groot en zelfstandig, maar op andere momenten heeft hij ook nog de knuffels van mama nodig.

Ben je een bezorgde moeder?

Bill zit momenteel in de skatefase. Elke skater behandelt vroeg of laat met een gebroken pols op de spoedafdeling. Dat beangstigt me. Maar wat kan ik doen? Ik kan hem niet thuis als een porseleinen beeld onder een stolp zetten.

Ik zie in jou niet de allerstrengste moeder. Goed gezien. Het zou soms wat strenger mogen zijn. Maar zolang Bill het niet uithangt, heb ik niet echt redenen om strenger te zijn. Ik vrees ook dat hij al oud genoeg is geworden om te weten hoe hij z'n moeder kan bespelen.

Heb jij dat dan door?

Nee, andere mensen maken me erop attent. Ik ben iemand die dingen vaak met de mantel der liefde toedekt. Ik vind het zelfs tof als hij me in de luren weet te leggen. Een teken van intelligentie, denk ik dan (*lacht*). Ik ben wel heel streng op elementaire zaken zoals respect tonen en een beleefde omgang met anderen. Mijn grens ligt ietsje verder, maar als het moet, sta ik op m'n strepen.

Herken je jezelf in hem?

Hij is iets bedachtzamer. Dat heeft hij van Frank. Ik spring sneller in dingen waarvan de afloop erg onduidelijk is. Dat doet hij niet. Dat is een goede eigenschap. Hij is wel nieuwsgierig, maar hij denkt twee keer na. Vandaar dat ik niet zo ongerust ben.

Hoe gaat Bill om met de scheiding?

Sinds de breuk met Frank is Bill om beurten bij papa en mama. Ik merk dat mijn band met hem intenser is geworden. Op de dagen dat hij bij mij is, ga ik er helemaal voor. Dan plan ik mijn agenda niet vol werk en is het echt quality-time. Vroeger leek alles vanzelfsprekend, en stelden we dingen vaak uit. Nu vraag ik hem vaker zijn smartphone weg te leggen en me te helpen in de keuken. Dan staan we samen spaghetti te maken en hebben we uitgebreide, diepgaande gesprekken.

Je gaat conflicten graag uit de weg. Ook met hem?

Ja, met iedereen. Ik kan er niet tegen als iemand boos of ongelukkig is. Dat is de aard van het beestje. Ik ga zeker niet lopen van zaken die me storen. Maar als ik conflicten uit de weg ga, dan sloppen problemen ook minder energie op, denk ik dan. Nochtans heb ik ooit een jaar in Amsterdam gewoond, waar iedereen rechttoe-rechtaan is. Nederlanders heb-

Cath Luyten:
 "Als ik mezelf
 voor het nieuwe
 jaar iets mag
 wensen, is het
 misschien wel
 om iets vaker
 neen te durven
 zeggen."

FOTO DIRK VERTOMMEN

ben het hart op de tong. Elk dispuut wordt meteen op tafel gegooid en besproken. Ik schrok daar aanvankelijk van, maar ik zag er snel de voordelen van in. Maar eens terug in Vlaanderen, herviel ik in de oude gewoontes, omdat het niet in onze aard ligt om direct met de vuist op tafel te kloppen.

Krop je dan alles op?

Nee, maar als ik met iets zit, deel ik dat alleen met een select groepje vrienden.

Regisseur Kat Steppe noemde je eerder de "meest introverte extravert".

Daar kan ik wel inkomen. Op het scherm zie je me vaak lachen. Gewoon omdat mensen er geen booschap aan hebben dat ik met een zorgelijke kop in de camera kijk. Ik verwerk persoonlijke zaken het liefst in m'n eenijfe. Dan is het rustig en stil rond me. Als ik dan toch iets wil delen, kan ik bij dat selecte clubje terecht.

Waar wil jij zelf over een jaar staan?

Over een jaar zal ik een nieuw seizoen van *Buurman, Wat Doet U Nu* hebben opgenomen. Daarvoor zoek ik bekende Vlamingen in het buitenland op. En vanaf januari trek ik voor het eerst het theater in met het theaterstuk van *Silence Please*, waarvan eerder een boek uitkwam. Samen met pianist Jan Swerts en professor Jean-Paul Van Bendeghem, wiens lessen logica ik ooit als jonge studente nog volgde. Ik breng onder meer een monoloog over wat ons beroert als het over stilte gaat.

De eeuwig vrolijke flapuit die Cath Luyten heet wordt niet echt geassocieerd met stilte.

Nee, omdat mensen mij uitsluitend kennen van mijn werk op televisie. Ik ben er ook zelf een beetje verantwoordelijk voor. Ik heb een bepaald imago, en ik heb me daar de afgelopen jaren soms ook naar gedragen. Maar ik heb dus ook mijn stille momenten; thuis, tussen vier muren.

Of ik nood heb aan meer stilte? Dat denk ik niet. Ik moet wel bekennen dat ik soms dingen doe waarvan ik achteraf vind dat ze toch niet zo boeiend waren. Die deed ik dan omdat ik vreesde om anders naast bepaalde opportuniteiten te grijpen. Als ik mezelf voor het nieuwe jaar iets mag wensen, is het misschien wel om iets vaker neen te durven zeggen.

TOM VETS

